

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo
nve@nve.no

14.03.2026

Høringsinnspill på forslag om endringer i kraftberedskapsforskriften

Lede takker for muligheten til å gi innspill til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) på forslag om endringer i kraftberedskapsforskriften mht. reparasjonsberedskap.

NVEs forslag som er på høring, tydeliggjør at KBO-enhetenes reparasjonsberedskap skal dimensjoneres basert på risikovurderinger. Videre stiller forslaget nye krav til dimensjonering av reparasjonsberedskapen. Kravene gjelder for nettselskaper som er KBO-enheter. Ved dimensjonering av reparasjonsberedskapen skal en legge til grunn at sabotasje samtidig kan ramme minst to anlegg og/eller systemer (transformator-/koblings-/omformerstasjoner, kraftledninger, beredskapslager og driftskontrollsystem), og at sabotasje samtidig kan ramme andre KBO-enheter.

Lede har forståelse for og støtter at det etableres skjerpede krav til reparasjonsberedskapen. Vi har fått en ny sikkerhetssituasjon i Europa, og strømmettet er en samfunnskritisk infrastruktur. Det er fornuftig at arbeidet med reparasjonsberedskap kobles tettere til risikovurderinger. Det er også fornuftig med en økt evne til å håndtere samtidige sabotasjehendelser. Det er imidlertid noe utydelig hva som skal til for at et nettselskap skal måtte legge til grunn at sabotasje samtidig kan ramme mer enn to anlegg og/eller systemer. Forslaget innebærer at det stilles minstekrav til hvert enkelt nettselskap, men behovene for reparasjonsberedskap i et KDS-distrikt (eller en annen områdeinndeling) er nok mer knyttet til områdets nettanlegg, nettstruktur, geografi, nettkunde-sammensetning, o.l. NVE bør derfor se noe mer på dimensjoneringskravene. Ledet anbefaler uansett at NVE utarbeider en veileder som adresserer de kravene som til slutt fastsettes. Dette for å sikre at nettselskapene håndterer disse kravene på en hensiktsmessig og likeverdig måte.

NATO ønsker at medlemslandene skal bruke 5 % av BNP på forsvarsrelaterte formål, noe som Norge vil gjøre¹. En andel som utgjør 1,5 % av BNP, kan brukes i sivil sektor for å styrke forsvarsevnen og motstandskraften. Strømmettet er en samfunnskritisk infrastruktur som bør være relevant for ordningen. En styrket kraftforsyningsberedskap er et nasjonalt anliggende, og nye krav bør ikke legge for mye press på nettleien. Vi foreslår derfor at myndighetene vurderer om følgende kan finansieres innenfor 1,5 % av BNP:

- Statnetts kostnader for beredskapsmateriell.
- Øvrige nettselskapers kostnader for beredskapsmateriell som i dag kvalifiserer til NVE/RMEs særskilte ordning for finansiering av beredskapsmateriell. Dette er beredskapsmateriell som registreres i RENs beredskapsdatabase, og som deles med andre når behov oppstår.

¹ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/regjeringen-vil-bruke-5-prosent-av-bnp-til-forsvarsrelaterte-formal/id3110204/>

Denne høringen har fokus på reparasjonsberedskapen. Lede vil imidlertid påpeke at reparasjonsberedskap ikke er det eneste som er viktig for å skape et (mer) robust strømnett. Det er også viktig å ha tilstrekkelig med redundans i strømmettet, og det er viktig å ha nettanlegg i bakken (f.eks. jordkabel). Også slike forhold bør adresseres i NVEs og andre myndigheters videre arbeid.

Alle norske nettselskaper har og vil få kostnader relatert til reparasjonsberedskap og et (mer) robust strømnett. Samtidig er det mye som ikke er likt. Tiltak etableres basert på risikovurderinger, men risikovurderingene og behovene er forskjellige. Faktisk risiko varierer mellom lokasjoner og over tid, og risikovurderinger er i sin natur subjektive. Noen nettselskaper vil møte høyere eller lavere kostnader enn andre nettselskaper. Og samtidig med at nettselskapene skal utvikle reparasjonsberedskapen og øke robustheten i strømmettet, skal også andre behov dekkes. Samfunnet trenger nett i tide. Mange ønsker tilgang til nettkapasitet for å tilknytte produksjon og forbruk. Alt krever investeringer. De siste årene har nettselskapene erfart en stor prisvekst på nettanlegg.

Lede antar at kostnader relatert til anskaffelse av større og kostbart beredskapsmateriell vil håndteres på siden av inntektsrammene: NVE/RMEs særskilte ordning for finansiering av beredskapsmateriell håndterer slikt i dag². Alt beredskapsmateriell kvalifiserer imidlertid ikke til denne ordningen, og for å få et (mer) robust strømnett behøves det mer enn beredskapsmateriell.

Beredskapskostnader som ikke omfattes av NVE/RMEs særskilte ordning for finansiering av beredskapsmateriell, merkostnader for redundans, merkostnader for jordkabel, o.l. håndteres i dag gjennom den vanlige inntektsrammereguleringen. Samtidig vil tiltaksbehovene variere mellom nettselskapene, noe som vil skape urimelige utfall der nettselskaper måles som mer eller mindre effektive enn andre nettselskaper i inntektsrammefastsettelsen på grunn av rammevilkår som ligger utenfor deres kontroll. Dette er ikke noe nytt. Det er velkjent at dagens inntektsrammeregulering har større utfordringer, særlig mht. regionalt distribusjonsnett. Den tar i mindre grad hensyn til rammevilkår utenfor nettselskapenes kontroll, den håndterer dagens lave antall nettselskaper i regionalt distribusjonsnett dårlig, og den straffer nettselskapene for nettinvesteringer i en tid der mange ønsker rask tilgang på økt nettkapasitet. NVE/RME bør redusere vekten på kostnadsnormmodellen i inntektsrammereguleringen for regionalt distribusjonsnett for å dempe risikoen og urimelighetene relatert til nødvendige tiltak, noe som inkluderer tiltakene knyttet til reparasjonsberedskap og et (mer) robust strømnett. NVE/RME bør videre reetablere korreksjonsfaktoren for jordkabel i kostnadsnormmodellen i inntektsrammereguleringen for lokalt distribusjonsnett. Faktoren korrigerer for merkostnader med jordkabel som følge av geografiske rammevilkår, men den ble fjernet av NVE/RME for noen år siden. Jordkabel er et viktig element i et robust lokalt distribusjonsnett.

Takk igjen for muligheten til å gi innspill, og ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Med vennlig hilsen
Lede AS

Eivind G. Arne
Rammevilkår

² <https://www.nve.no/reguleringsmyndigheten/regulering/nettvirksomhet/oekonomisk-regulering-av-nettselskap/ordning-for-saerskilt-finansiering-av-beredskapsmateriell/>. Ordningens kriterier mht. beredskapsmateriell: (i) Gjenanskaffelsesverdi \geq 500 000 NOK. (ii) Tilgjengeliggjøres for andre KBO-enheter gjennom RENs beredskapsdatabase.